

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ М.П. ДРАГОМАНОВА
ФАКУЛЬТЕТ МИСТЕЦТВ
ІМЕНІ АНАТОЛІЯ АВДІЄВСЬКОГО
АСОЦІАЦІЯ ДІЯЧІВ МУЗИЧНОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

*III Міжнародні науково-практичні читання
пам'яті академіка Анатолія Авдієвського
6 – 7 березня 2019 року*

Київ -2019

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ М.П. ДРАГОМАНОВА
ФАКУЛЬТЕТ МИСТЕЦТВ
ІМЕНІ АНАТОЛІЯ АВДІЄВСЬКОГО
НАЦІОНАЛЬНА ВСЕУКРАЇНСЬКА МУЗИЧНА СПІЛКА
АСОЦІАЦІЯ ДІЯЧІВ МУЗИЧНОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ**

СУЧАСНА МИСТЕЦЬКА ОСВІТА

ВИПУСК III

МАТЕРІАЛИ

**III Міжнародних науково-практичних читань
пам'яті академіка Анатолія Авдієвського**

***НПУ імені М.П. Драгоманова
КИЇВ – 2019***

УДК 371.134:78

Сучасна мистецька освіта: матеріали III Міжнародних науково-практичних читань пам'яті академіка Анатолія Авдієвського. Випуск III /Укл.: доктор пед. наук, проф. А.В. Козир. – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2019. – 374 с.

Рекомендовано до друку Вченою радою факультету мистецтв Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова (протокол № 10 від 22 червня 2019р.).

О.П.Гусаченко

старший викладач кафедри теорії та методики музичної освіти, хорового співу і диригування факультету мистецтв імені Анатолія Авдієвського
НПУ імені М.П.Драгоманова

СПЕЦИФІКА ПРОВЕДЕННЯ ПОЗАУРОЧНОЇ МУЗИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТАМИ ФАКУЛЬТЕТУ МИСТЕЦТВ В ПРОЦЕСІ ВИРОБНИЧОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Проходження студентами факультету мистецтв виробничої педагогічної практики здійснюється на базі загальноосвітніх закладів, до яких відносяться середні загальноосвітні і спеціалізовані школи, гімназії, ліцеї та колежі. Програма практичної підготовки передбачає виконання студентами різних видів робіт, серед яких провідними є уроки музичного мистецтва та позаурочна музична діяльність. Уроки музичного мистецтва, які є обов'язковими для усіх учнів молодшого та середнього шкільного віку, проводяться у відповідності до навчальних планів учбового закладу раз на тиждень або раз на два тижні.

Зважаючи на це, позаурочна музична діяльність має деякі переваги, оскільки студенти мають можливість працювати з дітьми, які виявили свої схильності та інтереси, добровільно обираючи хорові колективи, вокальні гуртки, дитячі фольклорні ансамблі, вокально-інструментальні ансамблі, рок-групи, дитячий музичний театр, гуртки сольного співу, гуртки навчання гри на інструменті, шкільні оркестри, ансамблі народних інструментів та ін. Також перевагою є періодичність позаурочних занять (здебільшого двічі або тричі на тиждень), їх тривалість (від 45хв до 1,30 год.) та склад.

Позаурочна музична діяльність спрямована на забезпечення надання освітніх послуг, розвиток задатків, схильностей дітей, що закладає й окреслює найвіддаленіші перспективи їхнього подальшого розвитку. Така діяльність

має підвищувати загальний культурно-музичний рівень учнів, оскільки поповнює існуючі та створює нові прошарки слухачів, а можливо і майбутніх виконавців, які, за належних умов, заповнюватимуть концертні зали і становитимуть вагомую частину вихованого суспільства.

Роль провідника між високим мистецтвом і дітьми, відведена майбутнім вчителям музики, є найголовнішою у даному процесі, оскільки саме від студентів залежатиме чи виникне у дитячій аудиторії настільки сильне враження, щоб захотілося продовжувати ці зустрічі і занурюватись у новий для них і прекрасний світ музики.

Постає питання чи здатні студенти-практиканти захоплювати дітей силою своєї натури, підводити їх до розуміння музики, переконувати, а не нав'язувати, радувати, а не розважати? Адже, нав'язування може викликати і закріпити в учнів реакцію відторгнення, а розвага не вимагає досягнення глибини музичної тканини, хоча і викликає позитивні емоції, які дитина хоче відчувати знову.

Однозначної відповіді на це питання поки не існує, оскільки є студенти факультетів мистецтв, які настільки захоплені музикою, що діти емоційно заражаються цією «одержимістю» і буквально цитують свого музичного провідника. Є такі студенти, які технічно бездоганно виконують музичні твори, однак в недостатній мірі володіють ораторським і акторським мистецтвом, внаслідок чого сухість, термінологічне перевантаження вступної промови відбиває у дітей бажання і здатність живого сприйняття музики. Інший тип студентів-практикантів підсилює контрастність, застосовує різноманітні ефекти, які здебільшого є примітивними, не пов'язані з філігранністю високого мистецтва, натомість визивають живий відгук у широкій аудиторії дітей. Серед основних видів позаурочної діяльності є такі, які передбачають відносну пасивність (відвідування концертів, дитячої філармонії, спектаклів) або активну участь дітей (відвідування гуртків, виступи, музичні змагання та ін.).

Відвідуваність культурно-просвітницьких заходів, які організують студенти, демонструє затребуваність у них дітей, де дитяча публіка виконує функцію барометра смаків та музичних уподобань. Дітей можна змусити прийти на концерт, проте неможливо заставити хотіти цього. Своєрідною творчою лабораторією можна вважати сам захід, оскільки вибір теми, форми, насиченості музичним матеріалом, участь і обраний стиль спілкування студентів з дитячою публікою є педагогічним дослідом з виявлення впливу музики як емоційного подразника на маси слухачів. Як доречно зазначав Б.Асаф'єв, «публіка відкидає те, що мляво подразнює!»[1; 42].

Хочеться також зазначити, що роль позаурочної музичної діяльності студентів значно збільшується у разі, якщо діти, хоча б в якій найменшій мірі, відчують себе співучасниками творчого дійства. Покладаючи в основу вислів А.Авдієвського про важливість створювання культурного підґрунтя, яке зможе передавати скарби української народної музики і не лише передавати, а й активно ним користуватися, практиканти реалізують такі форми позаурочної музичної діяльності, які передбачають активну участь у ній дітей. Це можуть бути спільні імпровізовані виступи, творчі вечори, де діти власноруч матимуть можливість випробувати свої здібності, ознайомлюватись з різними музичними інструментами, пізнавати музичні форми, жанри, тенденції історичного розвитку та ін.. Лише в такому разі відвідування концертів, слухання перестане бути «нудним обов'язком», а стане живою потребою, оскільки проведено через себе, власні враження, відчуття, думки, досвід.

ЛІТЕРАТУРА

1. Асаф'єв Б.В. *Избранные статьи о музыкальном просвещении и образовании*/ Б.В.Асаф'єв; ред. и вступ. ст. Е.М.Орловой. - 2-е изд. - Л.: Музыка, 1973. – 144 с.: ил. Список лит. в примеч.: С.138 - 143.